Մանկտամի Էֆֆեար

ՄԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Մանկտամի Էֆֆեար սէնէտէ 300 Նիւսխէ վէրիլիպ, սէնէվի գըյմէթի Իսթանպոլ իչին 250 ղրշ. վէ ալթը այլըղը 125 ղրշ. վէ թաշրալար իչին բօսթա բարասը իչինտէ օլարագ, սէնէվի գըյմէթի սաղ ագճէ 250 վէ ալթը այլըղը տախի 125 ղրշ. տուր։

Վէ պէհէր Նիւսխէսի 40 բարաեա սաթըլըր։

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը իչին պիրինճի տէֆա 3 իքինճի տէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սոյիր տէֆալար իչին 1էր ղրշ. Իլան սըրասընա գօնուլմասան իլանըն սաթըրը 3ղրշ. տուր։

Մէքթուպ վէ սոյիրէ, Գալաթատա Բէնճէմպիհ բապարընտա վագը Ն. 23 Իրսի խանընտա կարապետ Յ. Փանոսեան իմինէ կէօնատրիլմէք տիր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ١٢٨٨ ՇԷՎՎՈՒԼ ١١ 1871 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11 ՃԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ՍԱՂԱՀ ԱՎԱՖՐԱՆԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23 ՆԻՄԷՐՕ 1786

ԻԼԱՆԱԹ

FRCANE

ECOLE INTERNATIONALE

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻՍ ԵԱԳԸՆԼԱՐԸՆՏԱ ՎԱԳԸ ՕԼԱՆ ՍԷՆ ԺԷՐՄԷՆ ԱՆ ԼԷՑՏԷՔԻ ՄԷԹԷՊԻ ՄԻԼԷԼԻՑԷ (1863 սէնէսինտէ քիւշատ օլունմուշ տուր)

Մէքթէպի մէգքիւր, Բարիս ճիվարըընտա զայէթ սիլգիւշա վէ հավասը սաղլամ պիր մէվգըտա վագը պուլունմագտա տըր։

Մէգքիւր մէքթէպտէ եէնի լիսանլար տէրս վէրիլիպ, Էքօլ Իէնիվէր սիթէր, վէ Սէն Սիր, Սանթրալ, Բօլիթէքնիք նաման մախսուս մէքթէպլէր վէ թիւճարլըղ իչին չակիրտ եէթիշտիրիլիր։

Շէֆէրտէրէ սայըզ հոպոպ Բահրընտա դը— վէրիլէն Թաամլար, խանէլէրտէ Ֆամիլ եալարա չզգարըլան թաամըն այնրընը տըր։

Թափսիլի մալիւմաթ արմագ իսթէեէնլերին մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

———

ՏՕԲԹՕՐ ԹԻԻՐԱՊԵԱՆ

Միւմարիէյհ տօգթօր Պէյ օղլուտա թօմթօմ սօգաղընտա վագը 17 Նիւմէրօլու սապգ Ֆրանսըզ բօսթախանէսինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, սալը կիւնլէրի էօյլէտէն սօնրա խայրաթ պաղմագտա, վէ ճիւմա կիւնլերի տախի խասսէթէն քէնտիսի իլէ կէօրիւշմէք արզու իտէնլերի գապուլ էյլէմէքտէ, վէ բէնճէնպիհ կիւնլերի սաաթ 7 տէն 10 ա գատար իւսկիւտարտա Սէլամըզդտա միւսիւ Զէօմ Լէքճիանընն էճզախանէսինտէ խայրաթ պագաճագ տըր։ Քէնտիսինի արաեանլար իսթանպօլտա միւսիւ Սէբաթուն վէ Գալաթատա միւսիւ Մատէլլանընն էճզախանէսինտէն սիւալ իտէպիլիրլէր։

———

ԻԼԱՆ

Մահը հալին 14/26 ընճը կիւնիւ եանի էօնիմիզդէքի սալը կիւնիւ, Գալաթատա Զինճիրլի խանընտա 6 Նիւմէրօլու մաղազատա, Թէվարիսկ մախսուս քիթապլար Շարդ վէ Ֆրանսըզ լիսանլարընտա լուղէթ քիթապլարը, Շարդա վագը օլան եօնուլուղլարտան պահս իտէր քիթապլար, էլ իլէ չըզըմըզ թավիրլէր, վէ սէչիմիզ սայիր քիթապլար վէ պունլարըն քեաֆիֆէսի ճիլտլէնմիզ վէ եէնի օլաուղու վէ ճէման 1500ճիլտտէն իսարէթ պուլունտուղու հալտ մէզատա չզգարըմաեա պաշլաեըզ, սօն ֆիեաթ վիրէնէ ըչինան ագճէսի պընարագ սաթըլաճագ տըր։

Մէգքիւր քիթապլարը էյօզտէն կէչիրմէք խթէեէնէր, եարընտան պաշլաեարագ, սաաթ 11 տէն էօյլէտէն սօնրա սաաթ 3 է գատար մէգքիւր մաղազատա կիտիպ, քիթապլարը վէ թավիրլէրի թէֆթիշ իտէպիլիրլէր։ ԳԱՍԹՐՕ

———

Ց. ՄԻՇԼԷԻ ՍԷՐ

Այս հռչակաւոր գրքին հայերէն տպագրութիւնն աւարտած՝ կը ծախուի Պօլսոյ Հայ գրավաճառներուն քով. 'ի գին մէկ քառորդ լիրայի Օսմանեան։ Իրենց պակաս թերթերն ամբողջացնել ուզողներն ալ կրնան նոյն գրավաճառաց քով գտնել հատը 40 փրայ։

———

ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ Տ'ԱՄԲՐԷՕՆ Զ'ԱԲՐԻՄ

Ա. ՏԷԼԼԱ ՌՕԳԴԱ

Ղալաթա Թրամվայ Գարաքէօյ մէրքէզի գարշըսընտա 36 Նիւմէրօ իլէ մուրագգամ փաչաճը խանընըն իլք գաթընտա Ն. 2 վէ 3 մաղազալարտա

Իսթանպօլտա Ամէնթէյի մախսուսի Գուլեումճի Միքայէլ Խալիֆեան

Մէրքէզի Գույումճու Զարշըսընըն Պէղէթէն ճատտէսինտէ կիւսուճու սօգաղը Ն. 1

Էհալիին շիմտիեէ գատար մէվիտէթնամէ (բրրօմէս) իչին վիրէճէյի ագղճնին պիհուտէ եէրլէ սարֆ օլմակըպ, իդրամիէ խասէթ իթմէտիիինտէ, ագճէնէին այպ օլմասը իչին վէ պունտան գաթինաղար, ՊՈՒՔՐԷՇ շէհրի 1869 իսթիգրազընընն մէնֆի վէ մուհասէնաթը ամմէեէ մալիւմ վէ տէրքեար օլսուղու պիրինճիպտան օլուպ կէրէք իբի այտա պիր ատֆա ճէսիմ իդրամիէ օլարագ, քէչիտէ օլունան գուրալերինէ էհալիյի սուհուլթէլ հիսսէտար էյլէմէք վէ կէրէք իսթիգրազը մէղքիւրուն թահվիլաթը ասլիյէսինէ տէսթրէս վէ մալէք օլմասընը միւշթէրիլէրինէ վէ սայիրէլերէ թէսհիլ էյլէմէք իչին եէնի պիր մուվագգաթ սէնէտ թէսիս ու իրտաճ օլմուշ տուր։ Պու տէֆա էֆրէնճի 1872 քեանունի սանի իքիսինտէ օն տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ քէչիտէ օլունաճագ ՊՈՒԲՐԷՇ շէհրի իսթիգրազընընն գուրասընա տասիլ օլմաղա վէ սէնէսաթի մուվագգաթայի մէղքիւրէտէն միւպայաա իթմէյէ թալիպ օլան զէվաթ էֆրէնճի 1870 քեանունի էվվէլ օթուզ պիրինէ գատար ԱԼՖՕՆՍ ՏԷ ԼԱ ՐՕԳԱԹԸՆ թէ՝սիս էյլէտիկի ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ տա եալընըզ թաղսիթի էվվէլ իւչ ֆրանղ թէէտիյէ էյլէյէրէք վագի իմքա էյլէտիքէրինտէ քէնտուլէրինէ պիր մուվագգաթ սէնէտ իթա օլունաճագ տըր։

Իչպու մուվագգաթ սէնէտիչէն իսթիսալ օլունան նիւմէրօլարընն թահվիլաթը ասլիյէլերի ՏԷՐԻ ԱԼԻՑԷԷՆԻՆ՝պիրինճի վէ միւթէպէր պանդալէրինտէ հրֆզ օլունմուշ օլսուղու իչին ԳՕՆԹՈՒԱՐ իսարէտի մէօհրի մախսուսը յա մէմուր օլմաղ օլսուպ հէր պիր մուվագգաթ սէնէտին նիւմէրօլարին թահվիլաթի ասլիյէլերի հրֆզ օլունմուշ օլսուղու պանդանընն իսմինի միւշիր թէմամը օլունաճագ տըր։

Իչպու մուվագգաթ սէնէտ եէրիլիրմի իչ թէդասիթի մահիյէ իւզրէ թէրթիպ օլմուշ վէ թէդասիթի մէղքիւրէ 3 ֆրանգ 5 ֆրանգ 7 ֆրանգ վէ 8 ֆրանգտան իպարէթ օլմուշ օլուպ, ճէման նիւզ օթուզ պէշ ֆրանգա պալիզ օլսուղունտան մաատա համիլի սէնէտ իսթիդրազի մէղքիւրուն պէշ [illegible] նիւմէրօսընտան 11 ատէտ գուրասընա հագդ ու հիսսէսի օլուպ, այրըճա պիր ատէտ Բուսէլի թիմուր եօլու իսթիգրազընընն օն պիր ատէտ գուրասընա տախի մէճճանէն հիսսէմէնտ օլաճագ տըր։ Թէդասիթ նիսպէտը իլէ վէ սէնէտ տէրուենէ հավի չէրայիթ իզրէ հէր այլն օն պէշինտէն եէրիլիրմիսինէ գատար իկիա օլունաճագ վէ նիհայէթի 23 մահ իսիթամընա գատար 6 ատէտ նիւմէրօ իլէ մէղքիւր 22 գուրասընտա պազանաճագ 600,000, 300,000, 100,000, 75,000, 60,000, 50,000, 25,000, 15,000 ֆրանգ վէ նիհայէթի թահվիլաթ պէտէլինէ մէճճանէն հագդ ու իսթիֆատէսի օլուպ, վատէ խիթամընտա ագճէլէրինին կէրուեէ թէրտիտի իչին Պուքրէշ շէհրի իսթիգրազընտան 3 ատէտ թահվիլաթը ասլիյէ հավիլի սէնէտ թէէտիյէ օլունաճագ։

Իտարէյի մէղքիւրէ թարաֆընտան մէճճանէն նէչը օլունան իլանամէլերտէ քեաֆիֆէյի նիսպատաթ վէ չէրայիթ պիթթէմամ թէպէյյուն օլմուշ տուր։

1871 քեանունի էվվէլ Գօնթուար Էնթէրնասիօնալ միւտիրի վէ տիրէքթօրու

ԱԼՖՕՆՍ ՏԷԼԼԱ ՐՕՔՔԱ

ԻԼԱՆ

Ֆայիզի մէլիթար օլուպ ալազ ու փթայէ կիրիշտիկիմ կիւնտէն պու անկ տէկին նէֆսի Գայսէրիյէտէ, վէ մէմալիքի սայիրէտէ թաաթի օլունան թահվիլաթը միւթէնէվիյէ եանի աչըզ պօնօ, ալա օրտինօ սէնէտաթը մախսուսէ վէ ատէյէ, վէլհասալ հէր պիր խուսուսաթ վէ Գայսէրիյէ մալ սանտրղընտա պուլունտուղում իւզրէ ճարի օլան մուամէլաթ ամիղանէմտէն տօլայը վիրիլէն հէր նէվի թէմէսիքեաթը միւթէնէվիէնին հէման մուհասէպէսի կէօրիւլմէմէ, վէ պէտէլի ալընըպ վիրիլէրէք միւնֆէսիլիս իւլ ահքեամ հիւքմիւնէ կիրմէմէ հէչ պիր թանէսի դալմասընը հալտէ, իչէրինտէն պագըլարընընն թախսիսի միւմքին օլմասեարագ հեատը նաստէ դալտրընընտան վէ պունարընը իլէրուտէ միւնազէյայի պիհասսէյէ մուճիպ օլմասը իհթիմալի, էֆքեարը ամիղանէմի թէզվիշ իտէկլտիրիկինտէն, թարիխի իհթարնամէտէն պիլ իթիպար նէֆսի Գայսէրիյէ իչին օթուզ պիր, վէ թաշրալար իչին տօգասան պիր կիւն միւտտէթ թային օլունարագ, հէր քիմին եէտինտէ աչզգ պօնօ, վէ թահվիլաթ ալա օրտինօ, սէնէտի մուգաթէլէ վէ թէմէսիքեաթը սայիրէ, վէ պիր կիւնա քէֆալէթ, վէ տէֆթէրճէ մուհասէպէմ պուլունուր, վէ պէտէլինտէն տօլայը պիր նէվի տէյճէքլէրի օլուր իսկ, թարաֆ պէնտէկեանէմ միւրաճաաթ, վէ սահիհէն ալաճագլերի օլանլէր, պիլ աղս միւնազէա թահթընտա պուլունանլէր իսկ, միւտտաալերինի իսպաթ էյլէմէլերինի, վէ միւտտէթի մէղքիւր ինղըլասընտան սօնրա հէր քիմ պու թարիխտէն էվվէլ թարիխի իմզամ թախթընտա պիր նէվի էվրագ իսրաֆ վէ պիր կէօնա իտտաա վէ իհթիրազ իսկ իսկ, իհթիճամէ սարի օլմասեարագ միւնֆիսիլիս իւլ ահքեամ ատտ ու չիմար օլունաճաղընը, վէ օ մէսիլլու պօնօ, ալա օրտինօ թահվիլ վէ սէնէտաթ, վէ էվրագը սաիրէի աթիդէ իսրաֆի իլէ, վէ տէֆթէրճէ մուհասէպէ թալիպի իլէ գապլէն վէֆթաթ թարաֆը ամիղանէմտէն, վէ պաատէլ վէֆթաթ վէրէսէմ ճանիսինտէն ֆէրտի վահիտ պիր կէօնա իտտաա իտէր իսկ մուհասիբ չէրիկ վէ նիզամիկ, վէ մէճալիս վէ տիվանը աիրէտէ հասավալի սէմի իհթիպար օլունմամասը ճիւմլէյէ իհթիար վէ իլանը քէյֆիյէթէ իսթիտար իտէր օլսուղունուն սուրէթի ըսմիյէտէ ասախի թաատիգ, վէ թաշրալար իչին զաղէթալար վասթասը իւչ նէչը օլունմասը իլէ պէրապէր, նէֆսի քայսիյէտէ իսկ իսթինասա օլունաճագ իւչ նիւսխէսի մէրքէզի իդտիհամ օլան մահէլլ միւնասէպէյէ թալիք գելընմասը էսասընընն Ցաավիի թիճարէթ դալէմինէ հավալէսինի նիեազ ու թազարրու իտէրիմ օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման հայրէթի մինէլիւլ էմրին տիր։

19 շաբան 1288 Բավլէտէ Եօրէանը օղլու

վէ ֆի 21 թշրինի էվվէլ 1287

———

. . . խմբագիր,

Մեծ. Պերպերեան Աւետիս՝ պատուելի աշխատասիրած Պատմութիւն Հայոց քնտիր գործը՝ զոր ասկէ առաջ՝ թէ Մեծ. հեղինակին և թէ տպագրական ծախուց համար ստիպուած էինք թէեւ 3 արծաթ մեճիտի ծախել բայց նկատելով որ մեծարգոյ հասարակութեան [illegible] համար դժգոհութիւն կը տեսնուի այս անգամ թէ ընթերցասէր ազգայնոց դիւրութիւնը՝ և թէ մեր սոյն մեծ գործին համար բրած ծանր ծախսերը եթէ ոչ գոյելու՝ գոնէ թեթեւցնելու համար՝ 1 1/2 արծաթ մէճիտի ծախել 'ի վնաս մեզ, կանխաւ վստահ ըլլալով որ սիրելի ազգիս ընդունելութեանը կ'արժանանայ մեր այս դուշնաքեայ ծառայութիւնը։

. . . խմբագիր կ'խնդրեմ սոյն երկտող նամակս բարեհաճիք ձեր ազգօգուտ թերթին մէջ մէկ քանի անգամ հրատարակել։

Մնամ հայրն

1871 դեկտ 3 Սոփոն Պէպիրճեան

Ց. Գ. Վերոյիշեալ պատմութիւնը կը գտնուի Մերճան չարշին թիւ 88 պարոն Քերովբեին գրաւունը։

Նոյն

———

Ա Զ Դ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Գաղղիոյ և Բրուսիոյ ճակատամարտին պատմութենէն ետքը, ընթերցասիրաց մասնաւոր փափաքանօքը բակբասաւ հիմա հրատարակուիլ 'ի Վենետիկ Բարիզու Հասարակութեան (Գոմիւն) աղետալի արկածից սրտաճմլիկ և ահաւոր տեսարաններուն պատմութիւնը՝ ըստ առաջնոյն թերթ առ թերթ 'ի լոյս ելլալով, և արդէն վեցերորդ և եօթներորդ թերթերը հասած են 'ի քաղաքս, և հետզհետէ ամէն չաբաթ երկերկու թերթ պիտի գայ կանոնաւոր կերպով։ Կը վաճառուի 'ի Սեղբոս խան Բէրշէմպէ, և ամէն ազգային 'ի գրավաճառաց քով։ Գին ամէն մէկ տետրակին 60 փարա։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՇԻԳԱԿՈ, ԿԷՕՂԼԷՐ ՍՈՒԼԹԱՆԸ
Մանզումէնին 1785 ինճի Նիւսխէսինտէն պազբայէ

Զօճուգլարբն Թալիմ ու Թէրպիյէսինէ չալըշմագ մատտէսի Միւճթէմէայի Ամերիգա էհալիսի իչին, հագբգաթէն պիր էմրազը նէֆսանիյէ եէրինէ կէչմիշ տիր. շէօյլէ քի, օլ պապտէ հէրքէս քիսէսի աղզընը աչարագ ճէօմէրտլիք իպրազ իթտիկի կիպի, հէմ վագբթ սարֆ իթմէքտէ, վէ հէմտէ էմէք վէ զահմէթ չէքմէքլիկի տէրիւհտէ իյլէմէքտէ տիր. սէրմայէ սահիպլէրի մէքթէպլէր ինչասբ իչին պիւիւք մէպլաղլար վիրիպ(1), վէ ֆապրիգաթօրլար քէնտի իշլէրինտէն վագբթ չալարագ, շակիրտանընն իլէրու կիթմէսի իչին նէղարէթ իտէրլէր, վէ կէնճ գբզլար տախի, քէնտի էօմիւրլէրինին էն զիեատէ չիչէքլի եանի, կիւզել սէնէլէրինի չօճուգլարբն Թալիմ ու Թէրպիյէսի ուզրունտա սարֆ ու իճրա իտէրլէր(2)։

Էվրօպատա հէնուզ, հէր նէ գատար, գատբն թայիֆէսինտէն օլան հօճալար (վարժուհի), հէմ մէճհուլ պիր հալ ու մէվգբտէ օլուպ, վէ հէմ տէ իքինճի տէրէճէտէ պուլունմագտա իսէլէր տէ, մուղայիրի օլարագ Ամերիգատա գատբն թայիֆէսինտէն օլան հօճալար, մէզքիւր մէմուրիյէթի քէնտիլէրճէ պիւիւք պիր շէրէֆ ու իֆթիխար տտտ իտէրէք իճրա իթմէքտէ տիրլէր(3)։ Ամերիգատա հէր քէս պաշգա էֆքեար վէ իթիգատտա օլտուղունտան, իքիսի պիր տէրէճէտէ նէզաքէթ վէ թէրպիյէ սահիպէսի օլան իքի գբզտան պիրիսիլէ նիքահլանմաղա չբգբշտբգլարբնտա, էն զէնկինլէրի պիլէ, մէրգումէլէրտէն գանղիսի պիր մահէլլէ մէքթէպինտէ հօճալբգ իտէրէք, ճէմիյյէթի պէշէրիյյէ չօճուգլարբնբն թալիմ ու թէրպիյէսինէ իբտմէթ իթմիշ իսէ օնու իւսթիւն թութարագ օնու ալմագտատբրլար։

Զօճուգլարբն թալիմու թէրպիյէսինէ, ճէտիտ–ինկիլթէրրատա հէր եէրտէն զիեատէ տիգգաթ օլունմագտա օլուպ, վէ էն իլէրուտէ հօճալար վէ մէքթէպլէրի տախի մահէլլի մէզպուրտա պուլունմագտա օլտուղունտան, վէ Շիգակօլուլար պու խուսուստա տախի իլէրուտէ պուլունմագ իսթէտիքլէրինտէն, մէքթէպլէրէ պիւիւք էհէմմիյյէթ վիրմէքտէ տիրլէր. կէնիշ կէնիշ վէ միւնասէպէթլի մէքթէպլէր քիւշատ իտիպ, վէ էն իյի հօճալարբ հէր թարաֆտան օրաեա ճէլպ իյլէմէքտէ տիրլէր, վէ քէնտիլէր պէղայէթ տէրէճէտէ ղայրէթլի վէ չալբշկան օլմալարբ ճիհէթիյլէ, կէրչի չիմտիյէ գատար, սբհհէթի պէտէնիյէ իլմինէ չօգլուգ տիգգաթ իտէմմիշլէր իտի, լաքին չիմտիլէրտէ օլ պապտէ տախի լազբմ կէլէն էհէմմիյէթէ տէվամ ու իգտամ իյլէմէկէ պաշլամբշլար տբր։

Ժիմնասթիգ, աեագ օեունու, վէ սայիր պունլարա տայիր օլան վիճուտճա իճրալարա հէր կիւն տիգգաթ վէ իգտամ օլունմագտա տբր. վէ կէրէք Շիգակօտա, վէ կէրէք սայիր շէհիրլէրտէ, մէքթէպլէրտէ չօճուգլարբ, Էվրօպատա օլտուղու կիպի չօգ սէնէլէր սագլամաեբպ, իլլա զիեատէ չալբշտբրթարագ, ազ վագբթ իչին չօգ չէյ վէ Ֆաֆեսի չէյ էօյրէթմէքտէ տիրլէր, լաքին, պու ուսուլ չօճուգլարբ չօգ եօրմագտա օլտուղունտան, Էվրօպատան կէլմիշ օլան վիճուտլու ֆամիլեալարբն էվլատլարբ կիթտիքճէ զայիֆ տիւշմէքտէ տիրլէր, պէրէքէթ վիրսին քի, ֆիքիրճէ վէ ախլագճա տէրքեար օլան բահաթլըգլարբ պու մահզուրու դարշբլամագտա տբր. պու ճիւմլէ իլէ տախի, պու խուսուս իյի պիր շէյ օլմատբղընտան, ումուրբզ քի, Ամերիգա էհալիսի, պու խուսուսու տախի թահթբ նազարբ տիգգաՀա ալարագ, չօճուգլարբ օլ գատար զիեաաէ եօրմագլբգտան վաղ կէչմէքլիկն էլզէմիյյէթինի հիսս իտճէքտբ։

Իքինճի տէրէճէտէ օլան իլիմլէր նէ գատար թէչվիք իտիլմէքտէ իսէլէր, եիւքսէք տէրէճէտէ օլան իլիմլէր տախի այնի տէրէճէտէ թէչվիք իտիլմէքտէ տիրլէր, պու կիւնքի կիւն Շիգակօտա պիր մէտրէսէ (Օսմանլը մէտրէսէսի անլամաեբպ, իլլա համալարան տէնիլէն եիւքսէք իլիմլէր մէքթէպինի անլամալբեբզ) վէ պիր ուլում ու ֆիւնուն ագատէմեասբ, իքի բաբալբգ մէքթէպի, իչ գբթա հէքիմլիք մէքթէպի, վէ պիւիւք մէսարիֆթա մէյատանէ կէլմիշ ճէսիմ պիր բասաթխանէ, վէ պիրտէ մէշհուր միւնէճճիմ վէ հաթթա շէհրի մէզպուր էհալիսի, զայրէթի վաթանիյէտէն թէչվիք օլունուզ, վէ ճէօմէրտլիքլէրինի մէվգբի իճրայէ դօյմագ իսթէտիքլէրինտէն, հէնուզ նէտա նօրք կիզլի պիր տաղմ վէ աթիք շէհիր մալիք օլմագտան եվլէլ, քէնտիլէրի մալիք օլմագ իտտասաբյյա, պիրտէ անթիգա վէ նէվատիրլանէ (մուղէօմ) իսկնա վէ թանղիմինի տիւ-չիունիւպ միւրատ իթմիշլէր, վէ տէր ագապ պիր իեանէ վէ եախօտ հիսսէտարլբգ տէֆթէրի քիւշատ իտէրէք քիւլլի մէպլաղ եազբլմբշլար, եէրինի սաթբն ալմբշլար, [վէ էպնիյէսի ինշասբնա տախի պաշլամբշլար տբր (1)։ Էկէր իթիգատբմբզտա եանբլմագտա տէյիլ իսէք, մէզքիւր նէվատիրխանէնին քիւշատբնա հէնուզ պիր սէնէտէն պէրու տուր՝քի միւպաշէրէթ օլունմուշ իքէն բէք չօգ անթիգալարա վէ նատիր իւլ էմսալ շէյլէրէ մալիք օլմուշլար տբր։

Ամերիգալբլար, վագատ պիւթիւն դուվվէթլէրիյլէ մէքթէպլէրէ էհէմմիյէթ վիրիպ վէ իլէրու կէօթիւրմէքտէ տիրլէր լաքին մէքթէպլէրի նէ գատար պիւիւք վէ էօյրէնտիքլէրի ելիմլէր նէ գատար չօգ օլսա եինէ քեաֆի սայմայբպ, իլլա քէնտիլէրէ լազբմ օլան թալիմ ու թէրպիյէնին անճագ պիր պաշլանկբճբնբ էօյրէնմիշլէր սայմագտա տբրլար, շէօյլէ քի, թէքմիլ տէրսլէրի ալբպ ատամ օլմագլբզբ, մէքթէպտէն սօնրա տիշարտա էօյրէնմէքլիք գաիտէսինի դապուլ իթմէքտէ տիրլէր։ Հալ պու քի պիզտէ (Ֆրանսբզլարտա) պիր քէրրէ մէքթէպճէ լազբմ կէլէն տէրսլէր պիթտիմիյտի, արթբգ հէր պիր շէյ տէ պիթտի, պաշգա պիր շէյ տահա էօյրէնմէէ իհթիեաճլարբ գալմատբ զանն իտէրէք, պիր թագբմ մնասալ քիթապլարբ վէ ախլագ պօզուճու բիսալէլէր օգումագտա, իյյ ու իչբէթ, զէվգ ու սէֆա, վէ իշ իլէ մէշղուլ օլմաեա պաշլամագտա, վէ պու եօլիլէ կիւնտէն կիւնէ ագլ ու ֆիքիրլէրի՝տէրէճէսինին էքսիլմէսինի, ալիճէնապբգ խասսէլէրինին զայպ օլմասբնբ, վէ հէր շէյտե մահտուտ (սահմանեալ) պիր հալտե գալարագ, ատամլար վէ շէյլէր հագգընտա իյի վէ տօղրու թարթբպ մուհաքէմէ իթմէքլիք գուտրէթսիզլիյինի գաղանմագտա օլմալարբնբ կէօրմէքտէ տիրլէր(2)

(1) Շիգակօլուլար օթուզ սէնէլիք պիր մէմլէքէթ սահիպի օլտուղլարը հալտե, հէր շէյտէն պաշգա, պիր տէ միւզէ եարտրմանեա չբզբմբշլար տբր, պիպ իսէ իքի պէն սէնէլիք պիր շէհրի ադիմտէ պուլունտուղումուզ թագտիրտէ, հէնուզ, տէյիլ միւզ, իլլա պիր ումում քիւթիւպխանէսինէ պիլէ մալիք պուլունմագտա տէյիլիզ իմտի, պարի չու ատամլար, կէլիպ պիպտէ պբզպ օրաեա կէօթիւրսէլէր տէ, էսկի տիւնեանին էսկի թէնպէլէրի, վէ սէֆիկլէրի տէյի ալմէմ սէյր իթտիրսէլէր, տիւնեա թարիխինէվ զիեատէսիյլէ քէսպի մալիմաթ իթմիշ օլուրլար։

(2) Էն պիւիւք սահիհլիքլէրտէն պիրիսի տախի իշթէ պու տուր, վէ պու սահհիհլիկի Ֆրանսբզլար քէնտի հագգլարընտա դասուլ իթտիքլէրի հալտե, պիպտի իշին պինլէրճէ տէֆա սահիհլիք օլուպ, վէ Ֆրանսբզլար պու նօգթայէ տիգգաթ իթտիքլէրի հալտե, պիպ իսէ պինլէրճէ տէֆա տիգգաթ իյլէմէյիպ։ Ֆրանսբզլար քէնտի մէքթէպլէրինտէ, պիպտէն եիւզ գաթ զիեատէ ուլում ու ֆիւնուն էօյրէնտիքլէրի թագտիրտէ, օնտան սօնրա, քէնտիլէրի թէքմիլ ատամ եէրինէ գօեարագ, տիւնեա մէտրէսէսի տէրսլէրինտէ, Ամերիգալբլար կիպի էհէմմիյյէթ վիրմէտիքլէրի իչին, էկէր պու գատար թէչվիքքի իտէրլէր իսէ, արթբգ պիզ, պիպտի մէքթէպլէրտէն չբգանլարբն, ալէսսէվկէ, ատի թապիր իլէ, պիրէր գբալբ օլտուղլարընա թատճիիւզ իթմէյէմ, նասբլ քի պէյն էլ նաս պիրտէ տարալը մէսէլ օլարագ, էֆենդի, ռէֆիկզադէ ԼԷՖՄա գէյԼ Ն, հօճա գէյԼ Ն, ՇԱՀԷԴ օլբ, ՇԷՎԷԿ օլբ, պէր շէյ գէնարգը օլբ ատնիրմէքտէ տիր, վէ պուտա հագգալը տէյիլ տիր, չիւնքի պբզատարտ մէքթէպտէն չբգարբգտան սօնրա տիւնեա մէտրէսէսի տէրսլէրինտէ բէք ատի շէյլէր օլ-

Հալ պու քի Ամերիգալբլար, ատամ տէտիկին, եալբնբզ մէքթէպտէ էօյրէնտիկինէ գանաաթ իթմէյիպ, իլլա, միւտտէթի էօմրիւնտէ, վէ թա սօն սաաթբնա գատար քէնտի ագլբ պաղչէսինի հէր կիւն տօնատբպ իլէրու կէօթիւրմէյէ, վէ եէնիտէն եէնի չիչէքլէր վէ ֆիտանլար տիքմէյէ վէ եէթիշտիրմէյէ չալբշմալբ տբր տիմէքտէ, վէ պունու պիր գաիտէ տէյի գապուլ իթմիշ օլտուգլարբնտան, իսթէր հիւնէր ու սանաթճա զայլէլէրի վէ ճէսիմ մէշղուլիյյէթլէրի արասբնտա օլսուն, վէ իսթէր բօլթիգաճա մէնֆաաթլար տալղալար ալթլարբնտա օլսուն, տայիմա քիթապլար վէ ղաղէթալար եութմագտա, վէ մէզհէպճէ, ուլում ու ֆիւնունճա, վէ եախօտ ճէմիյյէթի պէշէրիյյէճէ միւթալաաթա սարֆբ էզհան (զիհնլէր) ու էվգաթ (վագբթլար) իթմէքտէ տիրլէր, վէ մուղայիրի օլարագ պիզտէ (Ֆրանսբզլար) իսէ, հիչ պիր իշ վէ զայլէսի օլմաեանլար տախի, օլ խուսուսլարտա, օնլար գատար զիհբն ու վագթ սարֆ իթմէքտէ տէյիլ տիրլէր։ Տիւնեանբն հէր գանղի գբթասբնտան օլուր իսէ օլսուն, հէր սբնբֆ էհալիտէն միւրէթթէպ պիրէր միլեօն էհալի ալբնարագ թէֆթիշ վէ տիգգաթ օլունտուգտա աշիքեար անլաշբլմագտա տբր քի, Ամերիգալբլար գատար օգումաեա էհէմմիյյէթ վիրիր հիչ պիր էհալի եօգ տուր, վէ պիզ միլլէթին ագբլճա չալբշգանլբզբնբ իսպաթիտէր պիրինճի վէ եանբլմագ Ռէֆոռմէ. եանի թէրազիտէ իշթէ պու օգումաեա մէրագ իթմէքլիք մատտէսի տիր։ Ամերիգալբլար քէնտի էֆքեարլարբնբ պաշգասբնտան հագբր իթմէք վէ բիշմիշ եէմէք կիպի սաթբն ալմաեբպ, իլլա քէնտիլէր պիր շէյի իչիթտիքլէրինտէ, իւզէրինէ տիւշինիւրլէր. էօշէրլէր, պիչէրլէր, վէ օնա կէօրէ եա գապուլ վէ եախօտ ըէտտ իտէրլէր(1)։

տուղլարբնբ, պբրագալբմ մէքթէպլէրիմիզտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան ուսուլլէրին, չօճուգլարբմբզբն աթէչինի սէօնտիւրիւպ վէ բուհունու էօլտիւրտիքլէրինի, վէ պբրագալբմ պիր թագբմ ճիզվիթ պապականլար վէ ճիզվիթ միսիօնարլար] մէքթէպլէրինէ կիտիպ զէհիրլի գաիտէլէր էօյրէնտիքլէրինի վէ պիրէր [illegible] օլարագ, վէ բրաթիգա իլէ պիր եա իքի լիսան լուղէթլէրի էօյրէնիպտէ տիշարբ չբգտբգլարբնբ, տիշարտա տախի էպլէ ալալէագբ պօզուգ, իմատակ, թէֆրիսլիպ, վէ պիւթիւն պիւթիւն եանլբզ գաիտէ (սիզբունք) սահիպի ատամլարբն գալէմլէրինտէն չբղան գարա սաչմա լագբրտալարբ, պօչպօղալբզբ, գարա սաչմալարբ, վէ բանատեգծուրթիւն իտմինտէ օլան եա բէպալէթ պէնտալէրինի վէ եախօտ [illegible] օգումագտա, վէ պիւթիւն պիւթիւն ատի պիրէր ատամ, վէ տահա տօղրուսու պիրէր ատամ թագլիտի օլմագտա տբրլար։ Վէ իշթէ պունատան նէչէթ իթմէքտէ տիր քի, միլլէթիմիզ օթուզ սէնէտէն պէրու մէքթէպլէրէ պինլէրճէ քիտ ագճէ, վէ չունճա էմէք սարֆ իթմիշ իքէն, պբրագալբմ, էն զիեատէ ալիմտիր տէյի զանն իտէրէք հագգլարընտա ոմանանլար օգուուղլարբնբն պիրէր թէքմիլ իտմատակ օլուուղլարբնբ, պու կիւնքի կիւն լաեբզբյա, եալբնբզ պիր էյմանճէ պիլիր վէ էօյրէտպիլիր ՃՈ ԷԼԷ պուլունմամագտա տբր։ ՀայբՃ, հէղարան քէղ հայբՃ, վէ այբՃ։

(1) Իշթէ թէքմիլ ատամլբզ պու նօգթատա տբր, վէ իշթէ պիպտի հէնուզ թէքմիլ ատատ սբրասբնտա օլմատբզբմբզբն պիրինճի իտարթբ տա պու տուր. շէօյլէ քի, պինտէ պիր քիշմիշ քէնտի ագլբնբ դուլանմաեբպ, իլլա քէնտիլէն պիր լիրա պիեատ դէնկինլիկ, վէ ատամբզ նուֆուդա սահիպ օլանբն բէյ ու էֆքեարընա դուլ վէ քէօլ օլուբ, պիր մահզէր եա մագպաթա իչին լանգա եա միհիբ եազմագ վէ պաս-

Ամերիգալլարը ադբլճա քէսկինլիյինի, վէ ըէյճէ հարարէթինի մուճիպ օլան չէյ, անճագ օգուսմագտա օլտուգլարը քէմալէթի իւզրէ եազըմբէ օլան քիթապլարը վէ ղաղէթալարը տբրլար. էվվէթ օնլարըն սայէսինտէ տիր քի կիւնտէն կիւնէ զիեատէ քէսպի մալիւմաթ իթմէքտէ, վէ զիեատէ չալբշդան օլմագտա տբրլար։

(Պագբսը սօնրա)

ԼՕՆՏՐԱՏԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Լօնտրա 2 դեկտ. 1871

Կէչէն հաֆթանըն ճիւմա կիւնիւ Գրալիչա հազրէթ-էրի, Բբրէնս Լէօբօլտ, վէ Բբրէնսէս Պիաթրիս վէ քէաֆֆէի մայէթի մէվճուտի պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ Պալմօրալտան ազիմէթ իտէրէք, ճիւմա իրթէսի սապահբսը Ուինթսբր Քէասբլա վասբլ օլմուշլար տբր. էսնայբ բահտէ, սալթ պիրէր սաաթ մբգտարի Ապարտբն վէ Գարլիս սթասիօնլարբնտա թաամ իթմէք վէ Բբրէնս Ուէյլսին սբհհէթի հագգբնտա Սանտբրինկամտան մալիւմաթ իտինմէք մինասիպէթի իլէ էյլէնմիշլէր։

Լօյլէ զանն օլունբրքի սոն խասթալբղբնբն պազբ էսէրլէրի իւզէրինտէ մէվճուտ օլուպ, հալկա քէամիլէն տէֆ օլմամբշ իսէտէ պու ճիւմլէ եօլճուլուքտան զիյատէ պիր սբգբնթբ տույմամբշլար տբր։

Միւշարիլէյհա հազրէթլէրի եէթիշտիյինին բազար իրթէսի կիւնիւ Միւճթէմէյբ Ամերիգա ֆէվքէլատէ մուրախասա էլչիսինի հուզուրունա գապուլ էյլէիպ միւլագաթ էյլէմիշլէր տիր։

Սալբ կիւնիւ իսէ սալթ Բբրէնս Ուէյլսին չօճուգլարբ, Գօնթէս Մաբլէսֆիլտիլէն պէրապէր կէլմիշլէր վէ կինէ կիթմիշլէր տիր։

Զարշէմպիհ կիւնիւ Գբբրալիչա հազրէթլէրի օղլունուն պաշուճունտա պուլունմաք իւզրէ Սանտբրինկամա եօլճու օլուպ Վօլֆբրթ չբմէնտբֆէր մէրքէզինտէ իքինճի օղլու Բբրէնս Ալֆբրէտ Թարաֆբնտան գարշբլանարաք պիրլիքտէ Սանտբրինկամբ թէչրիֆ էյլէմիշլէր տիր։

Բբրէնսին խասթալբղբ բէք աղբբ վէ ղայէթ թէհլիքէլի հալտէ օլուպ սայբքի թէքմիլ Ինկիլիզլէր, պէօյիւք քէտէր վէ էնտիշէյ զարդ օլմուշլար տբր, միւշարիլէյհին սբհհէթի հագգբնտա էհալիյէ եէօվմիյէ իքի տէֆա մալիւմաթ վերիլմէքտէ տիր. պու կիւն խասթա օլալբ 18 կիւն օլմուշ տուր սայբի կիւնտէն կիւնէ աղբբլաշմագտա վէ էհէմմիյէթ վերիլէճէք տերէճէտէ հիչ պիր էյիլիք նիշանէսի կէօրիւնմէքտէ տէյիլ տիր, պունտան էվվէլ իսէ բարմաղընտա տօլամա չբգարմբշ օլտուղունտան տախի զիյատէ սբգբնթբ չէքմէքտէյիտի։

Բբրէնսէս Ուէյլս, Բբրէնսին խասթալբղբնբն նէ բատտէլէրտէ օլտուղունտա քէամիլէն վագբֆ օլուպ, սոն տէրէճէտէ, մէյուս վէ միւքէտտէր օլաճաղընա շիւբհէ եօգ իսէ տէ, պու ճիւմլէ քէնտիսինին սբհհէթի եօլունտա վէ ադլբ պաշընտայբմբշ վէ Բբրէնսէս Լուիզ իսէ, Սանտբրինկամտա բբրէնսէսին եանընտա իմիշ։

Բարիստէն կէլէն խապէրլէր պիր միլլէթի, վէ մէզքիւր միլլէթին լիսանընբն քէնտինէ բէհզէր ալմասը լազբմ կէլիր իսէ, հէր հալտէ Ինկիլիզ միլլէթինի, վէ Ինկիլիզ լիսանընբն քէնտինէ գբլաղուզ սէչմէսի իգթիզասընը, քէամիլէն թաստիգ իթմէք իսթէրիզ տէյի իլավէ էյլէտիք։

Պունտան էվվէլքի եազտբղբմբզ պահստա, Ինկիլիզլէրին ախլէագբ վէ Ֆրանսբզլարբն ախլէագբ արա եէրինտէ պուլունան ազիմ ֆարգլարբն պիրէր այնալարընը, միլլէթլէրին ախլէագբնը վէ պուլունտուգլարբ հալի ասլիլէրինի եանընմաղ սուրէթտէ պէեան իտէն զաղէթալարը, վէ հէր չէյլերինին մէնպաբ օլան բարլամէնթօլարբ տայիրէսինտէ, ալէմ մուվաճէհէսինէ չբգարտբգ. տիմէք տիր քի, մէզքիւր իքի գբլթա միլլէթլէրին մանէվի հալլէրինի, քէնտի զաղէթալարընտա, վէ մատտի հալլէրինի տախի քէնտի բարլամէնթօլարընտա պէեան էյլէտիք։

Ինկիլիզ միլլէթինին, կէրէք մանէվի վէ կէրէք մատտի սուրէթտէ, Ֆբրանսբզ միլլէթինտէն նէ տէրէճէտէ իւսթիւն պիր հալտէ պուլունմուշ օլմասընա պունտան տահա գաթի պիր իսպաթ մէյտանա գօյմադ միւմքինսիզ տիր։

Գանղի միլլէթ վէ գանղի էհալի, Ինկիլիզ միլլէթինին եախօտ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին զաղէթալարընա վէ բարլամէնթօլարընա նայիլ օլաճագ պիր հալէ վասբլ օլմադ իսթէմէզ։

Մէկէրչի, սայիր միլլէթլէրին վէ էհալիլէրին, Ինկիլիզ միլլէթինին վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին մէզքիւր մանէվի վէ մատտի հալլէրինէ նայիլ պուլունմուշ օլմատբդլարբ տէյի՞լ մի տիր քի, քէնտիլէրինի, սուլհ վէ սէատէթի հալ մէնզիլինէ վասբլ օլմալարընտան մահրում գբլմագտա տբր։

Պունա, մանէա դապուլ իթմէզ վէ չիչէյի պուրնունտա պիր իսպաթ վիրէճէյիզ տիր։

Ֆրանսա վէ Բրուսիա մուհարէպէսի, կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ տիր։

Պու իքի ազիմ, մէտէնի, պիրպիրէ գօմշու, պին թիւրլիւ մէնֆաաթլար իլէ, պիրիպիրինէ պաղբ, պիրիսի դաթօլիկլիյին վէ տիկէրի տախի բրօթէսթանտլբղբն չէրէֆլէրի, սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրինի աղբզլարընտան պբրագմազ, ինսանկէեթլի, ագբլբ, բարալբ, վէ քէնտի սահիհ մէնֆաաթլարընը հէր նէվի հիճումա դարշբ քէմալ տերէճէտէ մուհաֆազայա միւքթէտիր տէվլէթլէր, մէզքիւր սբֆաթլարա տապանը տապանընա զբտտ պիր բուհ իլէ, վէ լուղէթին ասբլ մանէասը իլէ սէօյլէտիյիմիզ հալտէ, թէքմիլ պիր եապանիլիքլէ պիրիպիրլէրինի գբրտբլար, չէհիրլէի խարապ իթտիլէր, ֆամիլեալար սէֆիլ գբլտբլար, գարբեբ գօճատան, գբղբ պապատան, վէ գբզ գարբնտաշբ գարբնտաշտան, կէլինի կիւվէյիտէն, վէ նիշանլբյբ նիշանլբտան այբրտբլար, թարալարբ պօղտուլար, քէօբրիւլէրի եբգտբլար, վէ ճինսի ինսանբն չէրէֆի օլան նիչէ միլնթազամ ինչաաթլարբ, սէֆիլ պիր վիրանէ հալինէ վազ իթտիլէր. վէ ճինսի ինսանա էպէտի պիր լէքէ սաեբլաճագ օլան մէզքիւր հալլէրինտէն նատիմ օլմատբդտան պաշգա, այնի եապանկլիյի տահա պիյիւք պիր չիտտէթլէ իլերու կէօթիւրմէքլիյէ տախի հազբրլանմագտա տբրլար։

Ինկիլիզլէր, վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէր պէօյլէ եարմաեօրլար.

Էկէր Ֆրանսաեբ վէ Բրուսիայբ պիրիպիրլէրինէ տիւշիւրէն սէպէպ, պիր մուհարէպէ սէպէպի իտի իսէ, Ալեքսամա մէսէլէսի, Ինկիլթերրայբ վէ Միւճթէմէյի Ամերիգայբ պիրիպիրլէրինէ պբրագաճագ օն գալթ զիեատէ մուհարէպէ սէպէպի իտի։

Ցօրարբզ չիմտի, Ֆրանսա իլէ Բրուսիանընը տաղլարբ, պայբրլարբ վէ օվալարբ գանա պօեամբշ օլտուգլարբ կիպի, նէ՞չին Ինկիլիզլէր վէ Ամերիգալբլար տախի, օգեանոս տալղալարընը գանա պօեամատբլար։

Էվվէթ Ինկիլիզլէր վէ Ամերիգալբլար, օգիանոս տալղալարընը գանա պօեամատբլար —սէպէ՞պ —չիւնքի իքիսի տախի Ինկիլիզ իտիլէր։

Իշթէ պու տուր պիր արա պիւթիւն տիւնեանընը էնտիշէյի ազիմէսինի մուճիպ օլմուշ օլան օլ պիյիւք Ալեքսամա մէսէլէսինին հալի. եանի թարաֆէյինին Ինկիլիզ օլմուշ օլմալարբ, եախօտ Ինկիլիզ լիսանընը սէօյլէմէյէրի։

Մանղումէմիզի օգուեան զաթլար տէր խաթբր իտէպիլիրլէր քի, էքսէր զաղէթալար, Ալեքսամա մէսէլէսինին հալի իւզէրինէ գաթի իւմիտ իտիպ, մէզքիւր իքի Ինկիլիզ միլլէթլէրինին, հէր հալտէ պիրիպիրլէրինին խարապընա գբեամ իտէճէքլէրինի միճէրրէպատտ իթմիշ օլտուքլարբ սբրրատա, պիզ քէմալի էմնիյէթլէ, վէ կէօյսիւմիւզիւ կէրէ կէրէ պէեան էյլէտիք քի, սուլհ արզուսունտա պուլունանլար իչին, Ալեքսամա մէսէլէսինտէն գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպլէրի եօգ տուր տէյի։

Պիզ ֆէրահ ֆէրահ, պէօյլէ պիր էմնիյէթ կէօսթէրտիյիմիզա, նէ Սէյնթ ճէյմս գապինէթօսունուն սբրրլարընա վագբֆ պուլունմագտա իտիք, վէ նէ տէ Ուօշինկթընը Գօնկրէսի իւզէրինէ պիր թէէսսիրիմիզ վար իտի. լաքին պունլարտան զիեատէ պիր էմնիյէթի քէամիլէյէ մալիք պուլունմագտա իտիք, եանի Ինկիլիզլէրին վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին, սուլհ ու սէատէթի հալի, ասբլ մանէասը իլէ անլամագտա օլտուգլարընը բէք իյի պիլիր իտիք։

Նէ՛ ազիմ, վէ նէ՛ իպրէթ ալընաճագ ֆարգ։

Ֆրանսբզլար, օլ տէհշէթլու ֆէլաքէթլէրտէն սօնրա տախի, Ալեքսամա մէսէլէսինի հալլ իտէմէտիքտէն պաշգա, հաթթա, հալլինտէն տահա ուզագլարա կէօթիւրիւմիւշ իքէն, էօթէտ Ինկիլիզլէր, նամուսլարընա զերբէ գատտար խալել կէլմէմիշ, հիչ պիր չէհիրլէրի, հիչ պիր քէօյլէրի, վէ հաթթա հիչ պիր խանէլէրի ասլա զէտէլէնմէմիշ, հիչ պիր քէօբրիւլէրի, հիչ պիր տէմիր եօլլարը, հիչ պիր թարլալարը, վէ հաթթա հիչ պիր աղաճլարը պիլէ ասլա խարապ օլմամբշ, հիչ պիր օրտուլարը, հիչ պիր ալայլարը, վէ հաթթա հիչ պիր թէք ասքէրլէրի պիլէ թէլֆի օլմամբշ իքէն, Ալեքսամա մէսէլէսինի գաթիէն հալլ իտիպ պէթերմիշլէր տիր։

Մէկէրչի, Ինկիլիզլէրտէ, վէ եինէ Ինկիլիզ օլան վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն Ամերիգալբլարտա տախի, գաթօլիք Ֆրանսբզլարբն վէ բրօթէսթան Բրուսիալբլարբն ախլէագբ վէ դանը պուլունմուշ օլա, վէ օնլար տախի, սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրինի, Ֆբրանսբզլար վէ Բրուսիալբլար կիպի անլասալար իսէ, մէկէրչի օլ ազիմ կիճլիքլէրինի, էվվբլ չէվիրէ, քէմալ տէրէճէտէ սուլհ ու սալահ իւզրէ հալլ իտէպիլբրլբ մի իտի, վէ մէզքիւր սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրի,

մաղ լազբմ կէլբրի մի, ամինտէ չու եա պու ադանընն կէօրիւնէ վէ հարէքէթինէ պաղար, վէ հաթթա ընդհանուր ժողովումուզտա, երեսփոխան էֆէնտիլէրիմիզ պիլէ, դուրա վիրմէք վէ բէյ պէեան էյլէմէք իչին, դօեուն կիպի չու եա պու գօչուն արդ ասընտան կիտէրլբր, եանի չու եա պու էֆէնտիյէ պագարբլար։

Ամերիգալբլարբն ադբլճա քէսկինլիյինի, վէ ըէյճէ հարարէթինի մուճիպ օլան չէյ, անճագ օգուսմագտա օլտուգլարբ քէմալէթի իւզրէ եազբմբշ օլան քիթապլարբ վէ ղաղէթալարբ տբրլար. էվվէթ օնլարբն սայէսինտէ տիր քի կիւնտէն կիւնէ զիեատէ մալիւմաթ իթմէքտէ, վէ զիեատէ չալբշդան օլմագտա տբրլար։

(Պագբսը սօնրա)

ԼՕՆՏՐԱՏԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Լօնտրա 2 դեկտ. 1871

Կէչէն հաֆթանընն ճիւմա կիւնիւ Գրալիչա հազրէթ-էրի, Բբրէնս Լէօբօլտ, վէ Բբրէնսէս Պիաթրիս վէ քէաֆֆէի մայէթի մէվճուտի պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ Պալմօրալտան ազիմէթ իտէրէք, ճիւմա իրթէսի սապահբսը Ուինթսբր Քէասբլա վասբլ օլմուշլար տբր. էսնայբ բահտէ, սալթ պիրէր սաաթ մբգտարի Ապարտբն վէ Գարլիս սթասիօնլարբնտա թաամ իթմէք վէ Բբրէնս Ուէյլսին սբհհէթի հագգբնտա Սանտբրինկամտան մալիւմաթ իտինմէք մինասիպէթի իլէ էյլէնմիշլէր։

Լօյլէ զանն օլունբրքի սոն խասթալբղբնբն պաղբ էսէրլէրի իւզէրինտէ մէվճուտ օլուպ, հալկա քէամիլէն տէֆ օլմամբշ իսէտէ պու ճիւմլէ եօլճուլուքտան զիյատէ պիր սբգբնթբ տույմամբշլար տբր։

Միւշարիլէյհա հազրէթլէրի եէթիշտիյինին բազար իրթէսի կիւնիւ Միւճթէմէյբ Ամերիգա ֆէվքէլատէ մուրախասա էլչիսինի հուզուրունա գապուլ էյլէիպ միւլագաթ էյլէմիշլէր տիր։

Սալբ կիւնիւ իսէ սալթ Բբրէնս Ուէյլսին չօճուգլարբ, Գօնթէս Մաբլէսֆիլտիլէն պէրապէր կէլմիշլէր վէ կինէ կիթմիշլէր տիր։

Զարշէմպիհ կիւնիւ Գբբրալիչա հազրէթլէրի օղլունուն պաշուճունտա պուլունմաք իւզրէ Սանտբրինկամա եօլճու օլուպ Վօլֆբրթ չբմէնտբֆէր մէրքէզինտէ իքինճի օղլու Բբրէնս Ալֆբրէտ Թարաֆբնտան գարշբլանարաք պիրլիքտէ Սանտբրինկամբ թէչրիֆ էյլէմիշլէր տիր։

Բբրէնսին խասթալբղբ բէք աղբբ վէ ղայէթ թէհլիքէլի հալտէ օլուպ սայբքի թէքմիլ Ինկիլիզլէր, պէօյիւք քէտէր վէ էնտիշէյ զարդ օլմուշլար տբր, միւշարիլէյհին սբհհէթի հագգբնտա էհալիյէ եէօվմիյէ իքի տէֆա մալիւմաթ վերիլմէքտէ տիր. պու կիւն խասթա օլալբ 18 կիւն օլմուշ տուր սայբի կիւնտէն կիւնէ աղբբլաշմագտա վէ էհէմմիյէթ վերիլէճէք տերէճէտէ հիչ պիր էյիլիք նիշանէսի կէօրիւնմէքտէ տէյիլ տիր, պունտան էվվէլ իսէ բարմաղընտա տօլամա չբգարմբշ օլտուղունտան տախի զիյատէ սբգբնթբ չէքմէքտէյիտի։

Բբրէնսէս Ուէյլս, Բբրէնսին խասթալբղբնբն նէ բատտէլէրտէ օլտուղունտա քէամիլէն վագբֆ օլուպ, սոն տէրէճէտէ, մէյուս վէ միւքէտտէր օլաճաղընա շիւբհէ եօգ իսէ տէ, պու ճիւմլէ քէնտիսինին սբհհէթի եօլունտա վէ ադլբ պաշընտայբմբշ վէ Բբրէնսէս Լուիզ իսէ, Սանտբրինկամտա բբրէնսէսին եանընտա իմիշ։

Բարիստէն կէլէն խապէրլէր պիր միլլէթի, վէ մէզքիւր միլլէթին լիսանընբն քէնտինէ բէհզէր ալմասը լազբմ կէլիր իսէ, հէր հալտէ Ինկիլիզ միլլէթինի, վէ Ինկիլիզ լիսանընբն քէնտինէ գբլաղուզ սէչմէսի իգթիզասընը, քէամիլէն թաստիգ իթմէք իսթէրիզ տէյի իլավէ էյլէտիք։

Պունտան էվվէլքի եազտբղբմբզ պահստա, Ինկիլիզլէրին ախլէագբ վէ Ֆրանսբզլարբն ախլէագբ արա եէրինտէ պուլունան ազիմ ֆարգլարբն պիրէր այնալարընը, միլլէթլէրին ախլէագբնը վէ պուլունտուգլարբ հալի ասլիլէրինի եանընմաղ սուրէթտէ պէեան իտէն զաղէթալարը, վէ հէր չէյլերինին մէնպաբ օլան բարլամէնթօլարբ տայիրէսինտէ, ալէմ մուվաճէհէսինէ չբգարտբգ. տիմէք տիր քի, մէզքիւր իքի գբլթա միլլէթլէրին մանէվի հալլէրինի, քէնտի զաղէթալարընտա, վէ մատտի հալլէրինի տախի քէնտի բարլամէնթօլարընտա պէեան էյլէտիք։

Ինկիլիզ միլլէթինին, կէրէք մանէվի վէ կէրէք մատտի սուրէթտէ, Ֆբրանսբզ միլլէթինտէն նէ տէրէճէտէ իւսթիւն պիր հալտէ պուլունմուշ օլմասընա պունտան տահա գաթի պիր իսպաթ մէյտանա գօյմադ միւմքինսիզ տիր։

Գանղի միլլէթ վէ գանղի էհալի, Ինկիլիզ միլլէթինին եախօտ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին զաղէթալարընա վէ բարլամէնթօլարընա նայիլ օլաճագ պիր հալէ վասբլ օլմադ իսթէմէզ։

Մէկէրչի, սայիր միլլէթլէրին վէ էհալիլէրին, Ինկիլիզ միլլէթինին վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին մէզքիւր մանէվի վէ մատտի հալլէրինէ նայիլ պուլունմուշ օլմատբդլարբ տէյի՞լ մի տիր քի, քէնտիլէրինի, սուլհ վէ սէատէթի հալ մէնզիլինէ վասբլ օլմալարընտան մահրում գբլմագտա տբր։

Պունա, մանէա դապուլ իթմէզ վէ չիչէյի պուրնունտա պիր իսպաթ վիրէճէյիզ տիր։

Ֆրանսա վէ Բրուսիա մուհարէպէսի, կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ տիր։

Պու իքի ազիմ, մէտէնի, պիրպիրէ գօմշու, պին թիւրլիւ մէնֆաաթլար իլէ, պիրիպիրինէ պաղբ, պիրիսի դաթօլիկլիյին վէ տիկէրի տախի բրօթէսթանտլբղբն չէրէֆլէրի, սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրինի աղբզլարընտան պբրագմազ, ինսանկէեթլի, ագբլբ, բարալբ, վէ քէնտի սահիհ մէնֆաաթլարընը հէր նէվի հիճումա դարշբ քէմալ տերէճէտէ մուհաֆազայա միւքթէտիր տէվլէթլէր, մէզքիւր սբֆաթլարա տապանը տապանընա զբտտ պիր բուհ իլէ, վէ լուղէթին ասբլ մանէասը իլէ սէօյլէտիյիմիզ հալտէ, թէքմիլ պիր եապանիլիքլէ պիրիպիրլէրինի գբրտբլար, չէհիրլէի խարապ իթտիլէր, ֆամիլեալար սէֆիլ գբլտբլար, գարբեբ գօճատան, գբղբ պապատան, վէ գբզ գարբնտաշբ գարբնտաշտան, կէլինի կիւվէյիտէն, վէ նիշանլբյբ նիշանլբտան այբրտբլար, թարալարբ պօղտուլար, քէօբրիւլէրի եբգտբլար, վէ ճինսի ինսանբն չէրէֆի օլան նիչէ միլնթազամ ինչաաթլարբ, սէֆիլ պիր վիրանէ հալինէ վազ իթտիլէր. վէ ճինսի ինսանա էպէտի պիր լէքէ սաեբլաճագ օլան մէզքիւր հալլէրինտէն նատիմ օլմատբդտան պաշգա, այնի եապանկլիյի տահա պիյիւք պիր չիտտէթլէ իլերու կէօթիւրմէքլիյէ տախի հազբրլանմագտա տբրլար։

Ինկիլիզլէր, վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէր պէօյլէ եարմաեօրլար.

Էկէր Ֆրանսաեբ վէ Բրուսիայբ պիրիպիրլէրինէ տիւշիւրէն սէպէպ, պիր մուհարէպէ սէպէպի իտի իսէ, Ալեքսամա մէսէլէսի, Ինկիլթերրայբ վէ Միւճթէմէյի Ամերիգայբ պիրիպիրլէրինէ պբրագաճագ օն գալթ զիեատէ մուհարէպէ սէպէպի իտի։

Ցօրարբզ չիմտի, Ֆրանսա իլէ Բրուսիանընը տաղլարբ, պայբրլարբ վէ օվալարբ գանա պօեամբշ օլտուգլարբ կիպի, նէ՞չին Ինկիլիզլէր վէ Ամերիգալբլար տախի, օգեանոս տալղալարընը գանա պօեամատբլար։

Էվվէթ Ինկիլիզլէր վէ Ամերիգալբլար, օգիանոս տալղալարընը գանա պօեամատբլար —սէպէ՞պ —չիւնքի իքիսի տախի Ինկիլիզ իտիլէր։

Իշթէ պու տուր պիր արա պիւթիւն տիւնեանընը էնտիշէյի ազիմէսինի մուճիպ օլմուշ օլան օլ պիյիւք Ալեքսամա մէսէլէսինին հալի. եանի թարաֆէյինին Ինկիլիզ օլմուշ օլմալարբ, եախօտ Ինկիլիզ լիսանընը սէօյլէմէյէրի։

Մանղումէմիզի օգուեան զաթլար տէր խաթբր իտէպիլիրլէր քի, էքսէր զաղէթալար, Ալեքսամա մէսէլէսինին հալի իւզէրինէ գաթի իւմիտ իտիպ, մէզքիւր իքի Ինկիլիզ միլլէթլէրինին, հէր հալտէ պիրիպիրլէրինին խարապընա գբեամ իտէճէքլէրինի միճէրրէպատտ իթմիշ օլտուքլարբ սբրրատա, պիզ քէմալի էմնիյէթլէ, վէ կէօյսիւմիւզիւ կէրէ կէրէ պէեան էյլէտիք քի, սուլհ արզուսունտա պուլունանլար իչին, Ալեքսամա մէսէլէսինտէն գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպլէրի եօգ տուր տէյի։

Պիզ ֆէրահ ֆէրահ, պէօյլէ պիր էմնիյէթ կէօսթէրտիյիմիզա, նէ Սէյնթ ճէյմս գապինէթօսունուն սբրրլարընա վագբֆ պուլունմագտա իտիք, վէ նէ տէ Ուօշինկթընը Գօնկրէսի իւզէրինէ պիր թէէսսիրիմիզ վար իտի. լաքին պունլարտան զիեատէ պիր էմնիյէթի քէամիլէյէ մալիք պուլունմագտա իտիք, եանի Ինկիլիզլէրին վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլէրին, սուլհ ու սէատէթի հալի, ասբլ մանէասը իլէ անլամագտա օլտուգլարընը բէք իյի պիլիր իտիք։

Նէ՛ ազիմ, վէ նէ՛ իպրէթ ալընաճագ ֆարգ։

Ֆրանսբզլար, օլ տէհշէթլու ֆէլաքէթլէրտէն սօնրա տախի, Ալեքսամա մէսէլէսինի հալլ իտէմէտիքտէն պաշգա, հաթթա, հալլինտէն տահա ուզագլարա կէօթիւրիւմիւշ իքէն, էօթէտ Ինկիլիզլէր, նամուսլարընա զերբէ գատտար խալել կէլմէմիշ, հիչ պիր չէհիրլէրի, հիչ պիր քէօյլէրի, վէ հաթթա հիչ պիր խանէլէրի ասլա զէտէլէնմէմիշ, հիչ պիր քէօբրիւլէրի, հիչ պիր տէմիր եօլլարը, հիչ պիր թարալարը, վէ հաթթա հիչ պիր աղաճլարը պիլէ ասլա խարապ օլմամբշ, հիչ պիր օրտուլարը, հիչ պիր ալայլարը, վէ հաթթա հիչ պիր թէք ասքէրլէրի պիլէ թէլֆի օլմամբշ իքէն, Ալեքսամա մէսէլէսինի գաթիէն հալլ իտիպ պէթերմիշլէր տիր։

Մէկէրչի, Ինկիլիզլէրտէ, վէ եինէ Ինկիլիզ օլան վէ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն Ամերիգալբլարտա տախի, գաթօլիք Ֆրանսբզլարբն վէ բրօթէսթան Բրուսիալբլարբն ախլէագբ վէ դանը պուլունմուշ օլա, վէ օնլար տախի, սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրինի, Ֆբրանսբզլար վէ Բրուսիալբլար կիպի անլասալար իսէ, մէկէրչի օլ ազիմ կիճլիքլէրինի, էվվբլ չէվիրէ, քէմալ տէրէճէտէ սուլհ ու սալահ իւզրէ հալլ իտէպիլբրլբ մի իտի, վէ մէզքիւր սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրի,

քէնտի ինտլէրինտէ պու տէրէճէտէ թէքմիլ մանէասը իլէ անլաշբլմասա իտի, ինկիլթերրա, պիւթիւն տէվլէթլերի քէնտի զիմէմ տէֆթէրինէ գայտ իտէպիլի՞ր մի իտի, վէ Միւճթէմէայի Ամերիգա տախի, հիքեայէսինի եազմագտա օլտուղումուզ Շիգակո շէհրի կիպի շէհիրլէր մէյտանա կէթիրէպիլի՞ր մի իտի։

Նի՞չին սայիր միլլէթլեր տախի, ինկիլիզլեր կիպի, հեր տէվլէթի բարա իլէ տօեուրամամագտա, վէ եինէ ինկիլիզ օլան Միւճթէմէայի Ամերիգաբբար կիպի էօյլէ միւնթազամ շէհիրլերի միւճիզէ նէվինտէն օլարագ մէյտանա կէթիրէմէմէքտէ տիրլեր։

Մէկէրչի, ինկիլիզլերին վէ ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլերին, սայիր միլլէթլեր իւզերինէ օլան իւսթիւնլիւքլերինէ պու տախի, բէք պիւյիւք պիր իսպաթ տէյի՞լ մի տիր։

Զիւնքի ինկիլիզճէ սէօյլէնէն հեր գանղի մէմալիքէ կիթսէք, մէսէլա, սաբլ ինկիլթերրաեա, Միւճթէմէայի Ամերիգայա, Գանատայա, Հինտիսթանա, Ավսթրալիայա վէ սայիրէյէ, կէօրէճէյիմիզ շէյ այնի իշկիւզարլըգ, այնի չալըշկանլըգ, այնի հոսէթսիզլիք, այնի սիլահսըզ ասայիշի հալ, այնի գանուն ու նիզամաթա կէօնիւլլիւ սուրէթտէ թէքմիլ իթաաթ, այնի սահիհ սէրպէսիյէթ, այնի զէնկինլիք վէ այնի թէրպիյէ վէ այլ խուսուս այնի տօղրուլուգ տուր, եանի սահիհ սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլէրինին շիմտիյէ գատար անլաշբլապիլմիշ օլան էն սահիհ մանէասընին թէքմիլ վէ հայաթպախշ մէրվէլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր։

Էօթէտէ Ֆրանսըզ միլլէթինի տախի կէօզտէն կէչիրէլիմ, իսթիանայէթլեր (բացառութիւնք) պաշդա տըր, ֆագաթ ումում սուրէթտէ, Ֆրանսանընն հեր գանղը էեալէթինէ, հեր գանղի շէհրինէ, վէ հաթթա հեր գանղը քէօյինէ կիթսէք, էհալինին իսթիմալ իլլէտիյի սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլերի ալթընտա էօյլէ պիր շէյ կիզլենմիշ կէօրիւրիւզ քի, խաֆիֆ պիր հիտտէթ պօրասը՝ իլէ անլէրին պիւսպիւթիւն մահվ օլմալարընա գարշը զերրէ գատար էմնիյէթ իտիլէճէք պիր հալ պուլունմամըշ օլտուղու զահիրէ չըգար։

Սայիր միլլէթլերին վէ էհալիլերին տախի հեր գանղիսինէ պագսագ, սուլհ վէ սէատէթի հալ լուղէթլերինին մանէասը, ասլա ինկիլիզլեր վէ ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլեր կիպի անլամարբզ, իլլա աղ չօղ թըպգը Ֆրանսըզլար կիպի անլամագտա օլտուգլարընը կէօրիւրիւզ։

Զիւնքի սայիր միլլէթ վէ էհալիլեր իչինտէ, սուլհու պօղաճագ գուվվէթէ մալիք պուլունանլարընն, սուլհա եախսօտ մուհարէպէյէ գարար վիրէճէք բատտէլերտէ, սուլհ վազլարընտան զիեատէ մուհարէպէ պօրուլարընա գուլագ ասմալարը, վէ սուլհ պօղաճագ գուվվէթէ մալիք պուլունմաեանլարընն տախի անճագ էլլէրինտէն կէլմէտիյի իչին սուլհ չէմպերինի գերրզ մուհարէպէ մէյտանընա աթըլամամագտա օլմալարընը կէօրիւեօրուզ։

Պունա կյի տիգգաթ լազըմ տըր. եալընըզ ինկիլիզլեր իլէ, եինէ ինկիլիզճէ սէօյլէյէն Միւճթէմէայի Ամերիգալըար տըրլար, հէմ պիւյիւք պիր մուհարէպէ սէպէպլերի հէմ տէ բէք պիւյիւք պիր մուհարէպէ իտէճէք թէքմիլ գուվվէթ վէ գուտրէթլերի պուլունմուշ իքէն, սուլհ տայիրէսինտէն ասլա տիշարը չըգմամըշլար, վէ մուհարէպէ իթմէմիշ օլտուգլարը իչին, բէք մէմնուն, բէք խօշնուտ, վէ բէք միթէքէպպիր օլմուշլար տըր։

Պու հալլեր մէյտանտա պուլունտուգճա, սէատէթի հալէ վասըլ օլմագ արզուսունտա պուլունան էհալիլերին, վէ ալէլ խուսուս, քէնտի ախլէագը, էճատատան գալմա ուսուլլերի (աւանդութիւնք), կէչիրտիյի էօմր թարզը, զիրաաթը, մաքինիսթլիյի, թիւճճարլըզը, թապիաթը, վէ ալէլ խուսուս սուլհ արզուսու իլէ, հեր միլլէթտէն զիեատէ ինկիլիզ միլլէթինէ եագբն օլան միլլէթիմիզին, Ֆրանսըզ միլլէթինի վէ լիսանընը մը քէնտիսինէ բէհպեր ալմասը իյի օլուր մու իտի, եօգսա ինկիլիզ միլլէթի վէ լիսանընը մը։

Պիզ լիսանը միլլէթտէն այբրամաեըզ. լիսան միլլէթին ալէամէթի տիր վէ օլ գատար պիւյիւք պիր ալէամէթ տիր քի, նիչէ տէվլէթլեր, քէնտի զապթլարընա կէչիրտիքլերի միլլէթի եախսատ մէմալիքի, պիւսպիւթիւն քէնտի միլլէթլերի իչինէ գարըշըրըզ մահվ իթմէք իչին, ճէպրէն քէնտի լիսանլարընը անլէրէ էօյրէթմիշլեր, վէ անլէրին լիսանը սէօյլէնմէսինի եասագ իթմիշլեր տիր։

Պիր միլլէթին լիսանընը էօյրէնմէքլէ անքն ախլէագընը տախի, քեամիլէն վէ մէճպուրի օլարագ թահսիլ իթմիշ օլմագլըգ օլ գատար թապիի պիր շէյ տիր քի, մէղքիւր նէթիճէտէն գուրթուլմագ միւմքինսիզ տիր. նասըլ քի պունուն բէք պիւյիւք պիր իսպաթը, պիզգաթ միլլէթիմիզին պու կիւնքի պուլունտուղու հալի տիր, վէ պունու գուտրէթիմիզին իրտիյի տէրէճէտէ պասթ ու պէեան իտէճէ յիզ տիր։ (Պաղըսը սօնրա)

Իշ պու պահսըմըզըն իլք գըսմը տէրճ իտիլմիշ օլան 1782 նիւմէրօլու Մանզումէնին սօն սահիֆէսի իլք սիւթունունտա 65 ինճի սաթըրընտաքի, «Ինկիլիզ միլլէթի վէ ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլեր իւզերինտէ կէօրիւլէպիլմէքտէ տիր», լուղէթլերի. աթիտէքի սուրէթտէ օլաճագ տըր։

«Ինկիլիզ միլլէթի, վէ ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էհալիլեր իւզերինտէ, կէօրիւլտիյիւ գատար կէօրիւլէպիլմէքտէ տիր»։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Վագաեը կէօզլերի իլէ կէօրմիշ պիր զաթ թարաֆընտան ախզ իյլէմիշ օլտուղումուզ ամիտէքի մէքթուպ հագգընտա միւթալաա իթմէմէզլիք իտէմէյիզ։ Մէզքիւր մէքթուպտա պէեան օլունան իշթիքեալարա մանէնտ պիր չօղ իշթիքեա մէքթուպլարը ալմըշըզ վէ իչլեր օլ տէրէճէյէ վասըլ օլմուշ տուր քի հիւքիւմէթի սէնիյէնին, էհալինին հագգլը իշթիքեալարընա գուլագ ասմասը լազըմ կէլմիշ տիր։

Բամազան այընտա չօգլար թիրեաքի օլուրլար միւլահազասընա մէպնի, ասքէրլերին, սէրասքեր Իսատ փաշա հազրէթլերինին նազարը տիգդաթընը տավէթ իտէճէք տէրէճէտէ սօգագլարտա պիր թագըմ ույզունսուզ թավը ու հարէքէթի հագգընտա թարաֆընմընզա եօլլանըրմըշ օլան պիր չօղ իշթիքեա մէքթուպլարընընտէրճ իթմէմիշիզ տիր։ Հալ պու քի մագսէտէ վասըլ օլունմամըշ կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր, չիւնքի, կէրէք զաղէթամըզտա նէչր օլունան նագլիյէթլերին, սէրասքեր փաշա հազրէթլերինէ պիլտիրիլմիշ օլմամասընտան, կէրէք միւշարիլէյհ հազրէթլերի թարաֆընտան տիգդաթ օլունմատըգընտան, ֆէնալըգընն էօնիւնիւ ալմաեա ասլա միւրատ վէ արզու իլլէմէմիշլեր տիր։

Ֆիլվագը, Իսատ փաշա հազրէթլերինին, սէրասքերլիք մէմուրիյէթինէ կէչէլիտէն պէրու, կէրէք Իսթանպօլ վէ կէրէք Պէյօղլու վէ Գալաթա թարաֆլարընտա պուլունան մուսլթահֆըզ ասքէրլերի, զանն իտէրսին քի պիր պուլաշըգ իլլէթէ ուղրամըշլար կիպի, ասքէրիճէ գանուն ու նիզամաթա բիայէթ իյլէմէմէքտէ տիրլեր։

Շէօյլէ քի հեր կիւն Պէյօղլունուն տօղրու եօլունտա իւնիֆորմալը պիր թագըմ ասքէրլեր, գարբլարը էօյլէ պիր սուրէթտէ տիւրթմէքտէ վէ հագարէթ իթմէքտէ տիրլեր քի, էկէր պու շէյլեր Էվրօպանընը բայիթախթարընտա վուգու պուլմուշ օլսա, անիտէ գանլը պիր մէնզարէյէ սէպէպիյէթ վիրէճէքլերինտէ շիւբհէ եօգ տուր. հեր նէ գատար, հիւքիւմէթի սէնիյէնին վէ պապը սէրասքերին նամուսունա խալել կէթիրէն մէղքիւր հագարէթլերտէն պիր չօղու, Պապը սէրասքերիեէ պիլտիրիլմիշ իսէ տէ, պու կիւնէ գատար պու թարզ ույզունսուզլուգլարընն տէֆի չարէսինէ պագբլմամըշ տըր։

Պունտանտա մաաեա, պիզլերէ շու տախի գավիէն պիլտիրիլմէքտէ տիր քի, շու սօն կիւնլերտէ պիր թագըմ ասքէրլեր, եօլտան կէչիպ տէօնէնլերի սօյմուշլար, վէ հիչ պիր տէֆասընտա տա, միսթահագգ օլտուգլարը ճէզալարը վիրիլմէմիշ տիր։

Ասքէրլեր վէ Պապը սէրասքեր հագգընտա տօղրուեու սէօյլէմէք իչին տէրիզ քի պունտան իբի այ մուգատտէմ պու թարզ ֆէնա իպրէթ վիրիճի ույզունսուզլուգլար կէօրիւլմէմիշ իտի, վէ ույզունսուզ պիր հարէքէթտէ պուլունան ասքէրլեր տէր հալ գօվալանըպ հագգլարընտա շէտիտ ճէզալար թէրթիպ օլունմուշ իտի։ Պունտան, Իսատ փաշա հազրէթլերի իչին խօշլանըլմաեաճագ պիր նէթիճէ չըգարմագ նիեէթինտէ տէյիլիզ, ֆագաթ ճէսասէթ իտէրէք քէնտիլերէ շունու տերխաթը իթտիրիրիզ քի հիւքիւմէթի սէնիյէնին տիւշմէնլերի, տէյլ եալընըզ Պապը սէրասքերէ, հաթթա նահագգ եէրէտէ պիւթիւն վիւքէլյա գարշը սէօյլէմէք իչին պու թարզ սույի ամէլ ու հարէքէթլերի էլլերինտէ պիր էսաս իթթիխազ իտէրլեր։

Պունուն պէօյլէ օլտուղունու պիլտիրտիքտէն սօնրա, պալէատէքի վագալար իւզերինէ սատրազամ հազրէթլերինին նազարը տիգդաթընը տավէթ իտիպ, միւշարիլէյհ հազրէթլերի, անլերի տուեար տույմագ, Պապը սէրասքերին պիգայալըգընը չէտիտէն թաղիր իտէճէքլերինէ էմինիզ։

Իշթէ պալէատէ պէեան օլունան մէքթուպու աթիտէ տէրճ իտէրիզ։

Ռիայէթլու միւէլլիֆ,

Զօղ տէֆա, սօգագլարտա ասքէրլերին ույզունսուզ թավը ու հարէքէթլերի հագգընտա զաղէթայի միւթէալէրինիզտէ վէ սայիր եէրլի զաղէթալարընտա պէեան օլունմուշ օլան իշթիքեալարա պիր տէ թարաֆընտան իլավէ օլունմասընա միւսաատէ պուեուրուն։

Պունտան իքի կիւն ադտէմ, քէօբրիւ էօնիւնտէ տուրան Շիրքէթի խայրիյէնին 17 նիւմէրօլու վարօրունա պինէճէք իտիմ։ Քէօբրիւնիւն իլէ վարօրուն արասընա վաղ օլունմուշ օլան տար թախթա լուզերինտէ էօնտէ միւթէպէր պիր էրմէնի պուլունմագտա, վէ պունուն արգասընտա պիր տաքէր, վէ պունուն արգասընտա տախի պիր Օսմանլը օֆիչեալ տուրուպ, էն արգատա տախի պէն պուլունմագտա իտիմ։

Կէօրիւնիւր քի, մերգում Էրմէնի, ասքէրին իսթէտիկի կիպի չաբուգ եիւրիւմէմէքտէ իտի, չիւնքի մերգում տաքէր, Էրմէնիյի չաբուգ եիւրիւթմէք իչին, ալբը ալմազ պէլինէ պիր եումրուգ ինտիրտի։ Էրմէնի արգասընա տէօնտիւ վէ Էրմէնիլերէ մախսուս օլան հազիմլիքլէ, նիչին վուրտուն տէյի սիւալ իյլէտի. պունուն իւզերինէ ասքէր, պիր տահա վուրտու, [illegible] տէյերէք։

Մերգում օֆիչեալ տախի ասքէրի ազարլաեաճագ եէրտէ, այնի հագարէթի քէնտիսի տախի թէքրարլատը հաթթա թարաֆընտան էօյլէ պիր լուղէթ իլավէ իթտի քի պուրաճըգտա եազամաեըզ։ Վէ մատամ քի պու իշէ միւտախէլէ իթսէ իտիմ, պանա տախի հագարէթի օլունաճագ իտի, օ սէպէպտէն ազզըմը աչմատըմ, ֆագաթ վուգուի հալի թարաֆընընզա եազմաեա գարար վիրտիմ։ Իշ պու վագա իւզերինէ միւթալաա իտիլմէսէ տախի օլապիլիր, ֆագաթ, էկէր սիզ միւթալաաեա միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ, իգթիզայի հալտէ, շէհատէթլիք իտէճէկիմէ էմին օլապիլիրսինիզ։

Վուգուի հալի կէօզլերի իլէ
կէօրմիշ օլան պիրիսի
(Լ. Հէրբլո)

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ-ՄԱՋԱՐ

Վիէննա 21 դեկտ.

Պիր թագըմ պէնքէրլէր, իզմիրտէ իբի մ. լեօն ֆիօրին սէրմայէ իլէ պիր պանգա քիւշատ իտէճէքլեր տիր։

Թըրիէսթէտէ պիր Հօլանտա շիրքէթի իհտաս օլունտու, շիրքէթի մէղքիւր պաշլըճա, պիւթիւն Հինտիսթան իլէ իշ իտէճէք տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Գերլին 21 դեկտ.

Շէհրիմիզտէքի Ռուսիա սէֆիրի Մ. Ուպրիկ, մուրախխաս վէ ֆէվզ էլատտէ էլչիլիք բայէսինէ թէրֆի գելընաբ։

ՐՈՒՍԻԱ

Սէն Բէթերսպուրկ 21 դեկտ.

Մէսաժէ Օֆիսիէլ զազէթասը նէչը իյլէտիկի պիր պահսընտա տէր քի Ռուսիանընն իլէ Ալմանեանընն մէնֆաաթլարը պիրիպիրլերի իլէ պաղլը օլուպ, մէղքիւր իբի հիւքիւմէթլէր միանէսինտէ իթթիֆագ պուլունմասը պունտան անլաշբլապիլիր, ֆագաթ պու իշ Էվրօպա իչին պիր թէհտիտ տէյիլ տիր։

Ցունվար այընտան պաշլաեարագ, Լէհիսթան գերալըզընն քեաֆիֆլի մէքթէպլերինտէ Ռուս լիսանը էօյրէթմէք մէճպուրի օլաճագ տըր։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս 21 դեկտ.

Օրլեան բրէնսլերի, տիւնքի կիւն մէճլիսին թէճէմմիւնտէ հազըր տէյիլ իտիլէր, կէօրիւնիւր քի չօղ տէֆա մէղքիւր մէճլիստէ հազըր պուլունմաեաճագլար տըր։

Ժուրնալ տէ Ցէպա զազէթասը, ինանա իլք իրթիզա օլան չէյլեր իւզերինէ վիրկի թարհ իտիլմէսինէ դարշը եազմագտա տըր։

ՍԱՀԻՊ ԴԱՋԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բինճէմպիր բուպարընտա
Ն՝ 29 Իքսի խանընտա։